

indkasserede det ærede 7de Medlem for 1ste Kreds som et Vidnesbyrd om, at han og hans Meningsfæller havde Ret i, at Beskyttelsen indeholdt en Gevinst for den danske Arbejderstand. Jeg skal afholde mig fra at komme ind paa at gentage de Bemærkninger, som ogsaa jeg har haft Lejlighed til at fremsætte i denne Sal tidligere med Hensyn til Arbejderens Stilling og med Hensyn til Fabrikvirksomhedens Indflydelse paa Arbejderbefolkningen i det hele taget. I saa Henseende er mit Syn stik modsat den ærede Ordførers. Jeg har set saa meget af den Slags, jeg har mange Gange set paa det med bekymret Sind, og jeg har med Sorg set paa den Stilling og de Vilkaar, disse Arbejdere paa Grund af denne Fabrikvirksomhed ere komne ind under, baade i legemlig og ikke mindst i aandelig Henseende, det skal jeg, som sagt, ikke komme ind paa at omtale. — Den ærede Ordfører betonedes særlig, at Hovedsagen for ham var, at Haandværket kunde faa fornøden Beskyttelse, der var det nødvendigt at vise Imødekommen. Jeg skal ikke komme med Eksempler, som jeg har fremdraget tidligere her i Salen, men blot minde om den Sandhed, at Storindustrien paa mange, mange Punkter er det mindre Haandværks værste Fjende. Det er ikke Indførselen fra Udlandet, der ødelægger det mindre Haandværk, men det er Storindustrien, der kvæler Haandværket paa mange Felter, og derfor er det en stor Misforstaaelse, naar mange bilde sig ind, at man skulde gaa til høje Beskyttelsessatser for at støtte Haandværket. Nej, disse høje Beskyttelsessatser opfordre Kapitalisterne til at danne Aktieselskaber for at indkassere den Fordel, som de høje Beskyttelsessatser give, og naar de have gjort det, kvæles samtidig det mindre Haandværk i samme Branche.

Den ærede Ordfører talte om Nedsættelse paa Garn og udtalte, at man ikke havde fastholdt Toldkommissionens Flertals Standpunkt paa et enkelt Punkt, med Hensyn til Garn. Angaaende denne Sag vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at det ærede Flertal har forhøjet Toldsatserne paa Garn over hele Linien til de Poster, som Toldkommissionen var enig om, med Undtagelse af et enkelt Punkt, hvor man er bleven staaende ved Lovforslaget; Toldkommissionen havde 6 Øre paa ufarvet Uldgarn, Lovforslaget har 5 Øre. Og saa talte den ærede Ordfører, saa vidt jeg skønnede, i temmelig stærke Toner om den Imødekommenhed, der var vist ved, at man

var bleven staaende ved Regeringsforslaget med Hensyn til denne ene Øre. Jeg skal dertil bemærke, at ufarvet Uldgarn indføres som bekendt i stor Maalestok fra Udlandet, og det bruges i en stor Maalestok af vore Fabrikker, saa dette, at man paa dette Punkt fastholder Regeringsforslaget, de 5 Øre, betragter jeg ikke som en Imødekommenhed eller Indrømmelse, men det er en Begünstigelse for vore Fabrikker; det er selvfølgelig bedre for Uldvarefabrikkerne at svare 5 Øre af deres Raaprodukt end 6 Øre; det er jo en Selvfølge. — Den ærede Ordfører var igen inde paa at tale om Luksus her i Forbindelse med Toldbeskyttelse. Jeg har talt om Luksustold en Gang i Dag, og jeg har talt derom mange Gange før, men i denne Forbindelse, i Forbindelse med Toldbeskyttelse, vil jeg gerne sige: Maa vi ikke være fri for at tale om Luksustold, hvor det gælder Toldbeskyttelse; jeg kunde forstaa, at der, hvor man overhovedet kunde skelne mellem Luksus- og Nødvendighedsgenstande, kunde være nogen Mening i at tale om Luksus, naar det gjaldt Skat til Staten; men naar det gælder Skat til Enkeltmand, til en eller anden Storfabrikant, var det saa ikke bedst at lade være med at tale om Luksus? For det kan ikke trøste dem, som skulle udrede denne Skat, ikke til Staten, men til Fabrikanterne, at man vil forsøge paa at overbevise dem om, at det er en Luksustold, de svare; det er dem fuldstændigt ligegyldigt, enten det er Luksustold eller ikke; Pengene gaa jo den fejle Vej: i Fabrikanternes Lommer i Stedet for i Statskassen.

Den ærede Ordfører sluttede sine almindelige Bemærkninger om Flertallets Stilling til dette Punkt med at sige: Der er dog Grænser for Imødekommenheden; Flertallet har bestræbt sig for at vise Imødekommenhed og bestræbt sig derfor i høj Grad — det betonedes han meget stærkt — men der var dog Grænser for Imødekommenheden. Gennem disse haandgribelige Tal, som jeg her har tilladt mig at fremføre for det høje Ting, vil man sikkert være i Stand til at vurdere den Imødekommenhed, som er vist, og ligeledes til at bedømme Værdien af en saadan Ytring som denne: Der er dog en Grænse for Imødekommenheden. Og denne Grænse mener det ærede Flertal gennem dette Forslag at have naaet, Grænsen for Imødekommenheden, som man kalder det. Ja, saa kunne vi lige saa godt straks standse vore Forhandlinger, saa er det ørkesløst at